

"TKP'nin SESİ": GÜNLÜK YAYININ PROGRAMIHaberler:Yazan: N./V./T. Spikerler: Nec./Tah.

1. "Cumhuriyet" gazetesinin yeniden yayınlanmasına izin verildi
2. Kafaoglu, "Türkiye'de ilk kurtarılacak olan bankalardır" dedi
3. Ege ekimkici tütün piyasası 335 liralık başfiyatla açıldı
3. Siyasi Partiler Yasa tasarısının görüşülmesine devam edildi
4. İstanbul'da "Rektörler Konseyi" toplantısı başladı
5. Yabancı petrol şirketleriyle anlaşmalar yapıldı
6. Ankara'da bulunan Ramazan, düzenlediği bir basın toplantısında
6. "İran-İrak savaşının devam etmesini ABD'nin teşvik ettiğini" söylüyor
7. dedi
8. Sosyalist ülkeler, Viyana görüşmelerinde yeni somut önerilerde bulundular
9. Gromiko, nükleer bir savaşı önlemenin, bütün devlet ve halkların
10. başta gelen ortak görevi olduğunu belirtti
11. ABD'nin nükleer denemeleri yasaklayan bir anlaşma imzalamayı reddetmesi kınandı
12. SB'nin kimyasal silah kullandığı iddialarının bir yalan olduğu
13. BM belgelerine geçti
14. Amerika, Libya kıyılarında provokasyonlarına devam ediyor
15. Salvador Ulusal kurtuluş güçleri başarılı eylemlerini sürdürüyor

Y O R U M:Yazan: Met. Spiker: Nec.Başlığı: Ya siz ne düşünüyorsunuz ?Konusu:Y A Z I L A R :Yazan:Spiker: Tah.

1. Başlığı: Prag Politik Deklarasyonu (4. yazı)
konusu:
2. Başlığı: Remzi Akkan'ın hazırladığı programı: "Cumtanın yeni
konusu: açıklanan toplu sözleşme ve sendikalar yasalarında
değişiklik yapmayı amaçlayan yasa tasarılarıyla ilgili
3. Başlığı: bir değerlendirme (Tah.) Spk.Tah./Nec.
konusu:

D.D. şimdi Remzi Akkan'ın hazırladığı özel programa geçiyoruz.

A D.D., bugünkü programımızda, cuntanın yeni açıklanan toplu sözleşme ve sendikalar yasalarında değişiklik yapmaya amaçlayan yasa tasarılarıyla ilgili bir değerlendirmemizi dinleyeceksiniz.

18.2.1983 Tah.

B

D.D. 274 sayılı sendikalar yasasıyla, 275 sayılı toplu sözleşme ve grev yasasında değişiklik yapmayı amaçlayan yasa tasarıları açıklandı. Bu tasarılar, cuntanın anayasasındaki yasaklara uygun olarak hazırlandı. Bunca zamandır, "ha açıklandı-ha açıklanacak" denen bu yasa tasarısı a çıklandı , ama kimseyi pek memnun etmedi. ^{Hatta kimilerini bile} Ya da, herkesi, memnun olmamış gibi gözükmeye ^{bile} zorladı. Türk-iş'in başkanı Şevket Yılmaz, "herhalde bu tasarıda da bazı hatalar vardır" ~~di~~ gibi birşeyler söyledi. Şevket Yılmaz'ı bir kenara bırakalım, cuntanın Çalışma Bakanı Esener bile, " bu tasarıda benim de uygun görmediğim noktalar var" dedi. Onları böyle dedirten nedir pek bilmeyiz ama, biz, işçiler açısından bu yasa tasarısına ~~biraz daha~~ bakmağa çalışalım. Onu biraz daha ayrıntılı

inceleyelim.

A - Yasa tasarısı, sendikaların ^{öçür} örgütlenmesini baştan engelleyici hükümler taşıyor. Toplu sözleşme yasasında değişiklik yapan tasarının 12. maddesinde, bir sendikanın toplu sözleşme yetkisi alabilmesi için o işkolunda çalışan bütün işçilerin en az %10'unu örgütlemiş olması isteniyor. Böylece işçinin istediği sendikada örgütlenmesi önleniyor. 274 sayılı yasa değişikliği yapan yasa tasarısının 22. maddesiyle de, işçilerin birden fazla sendikaya üye olmaları yasaklanıyor. Bunlarla işçinin sendika seçme özgürlüğü kısıtlanıyor. Ayrıca, o bir tek sendika ya üye olabilmesi için bile, işçinin notere başvurması gerekiyor. Böylece, işçinin işçinin sendikada örgütlenmesinin önüne engel çıkartılıyor. Yasayı hazırlayan cuntacılar, ~~xxxx~~ işçiyi sendikadan soğutmak

için bununla da yetinmemişler. ~~Yalnız~~ işçinin toplu sözleşmeden yararlanabilmesi için sendikaya üye olması zorunluluğun^u kaldırmışlar. Böylece, sendikaya üye olmayanlar, dışarıdan dayanışma aidatı vererek, da artık toplu sözleşmeden yararlan^aabilecekler. Bu konuda sendikanın rızası aran^ımayacak. ~~Bütün~~

B

-- Yeni tasarıyla, sendikaların işyerinde çalışmalarını da pratikte olanaksız kılınıyor. Sendikalar yasa tasarısının 30. maddesinde, işverene, istediği temsilciyi işten atma hakkı veriliyor. Tüm temsilciler tam gün çalışmaya zorlanıyor. ^{34. maddede} ~~ve~~ temsilci sayısı azaltılıyor. Bu koşullarda, ^{gerçekten} ~~doğru~~ seçilmiş temsilcileri olan bir işyerinde de, işçilerin temsilciler aracılığıyla haklarını savunmaları güçleştiriliyor. Temsilcilik gücencesi bırakılmıyor.

A -- Kaldı ki, sendikalar yasa tasarısıyla, ~~şimdiye kadar~~ 12 Eylül'e kadar varolan sendika içi demokrasi ^{nepten} de ortadan kaldırılıyor. 14. maddeyle, sendika ve konfederasyon yöneticisi olabilmek için 10 yıl, şube yöneticisi olabilmek için ise 3 yıl ~~ix~~ o iş kolunda işçilik yapmış olma zorunluluğu getiriliyor. İşçinin, istediklerini ^{gi kışilevi} ~~kamxikxix~~ yöneticiliğe getirmesi engelleniyor. Ayrıca, delege seçimlerine getirilen sendika yerel örgütünün formalitelerle, toplanma yasaklarıyla, ~~sendikaxixxix~~ genel kurulunda olsun, işçilerin bir araya gelmesi engelleniyor. Her türlü, büyük katılımlı iş toplantısı olanağı, bu yolla da kaldırılmak isteniyor. Yönetim kurulullarına gireceklerin sayısı da kısıtlanarak, çeşitli görüşlerden, çeşitli bölgelerden ve ~~fabrikaxurdan~~ fabrikalardan ~~ixxix~~ yöneticilerin bir araya gelmesi olanağı kısıtlanıyor. Sendikalar dar bir yönetici grubun eline ~~xxxx~~ bırakılmak isteniyor. 16 yaşından küçük

lerin ~~her türlü sendikası~~ seçme ve seçilme haklarından yoksun bırakılarak, çalıştıkları halde sendikada söz sahibi edilmiyorlar. Bütün bunlar, sendikaların demokratik bir şekilde işlemesi için en az koşulları bile yok etmeyi amaçlıyor. İşçilerin ~~her~~ yönetiminde söz sahibi olamadığı sendikalar ⁿ amaçlıyor.

Müzik: (24) hepsi

B -- D.D. şimdi de, ilk önce, cuntanın 27 yasa ~~tasarısı~~ tasarısının toplu sözleşme ve grev hakları ~~hakkında~~ kısıntılar yapan kısmına bakalım. Bir bütün olarak, patronların ve burjuva devletin, toplu pazarlık prosedürü üzerindeki baskısı arttırılıyor. Patronların eline, sendikaların grev kararı almadığı ~~işyeri~~ işyerlerinde de lokavt

~~azıllı insanlık suçunu~~ başlatma yetkisi veriliyor. Patronlar, toplu pazarlığa/baştan böyle bir tehdit silahıyla dayanmış olarak avantajla sokulmak isteniyor. Kaldı ki, başka kısıtlamalarla da, sendikaların, toplu pazarlık prosedürü içinde işçinin çıkarı için grevi uygulamak açısından istedikleri gibi davranma, işlerine en gelen anı seçme olanakları kısıtlanıyor. Örneğin, 275 sayılı yasada değişiklik yapan tasarının 22 maddesiyle, ~~ilan edilmediği takdirde başlatılmayan~~ grev grev ilanından, cek an gski başlatılmasına kadar geçen süre, 1 yıldan 60 güne indiriliyor.

A --ma, Guntanın tasarılarının en işçi düşmanı yanlarından birisi, işçilerin grev hakkının ~~pratikte~~ pratikte yok edilmesi. Grevlerin, yapılamaz duruma getirilmesi. İşçi sınıfının elinden grev yapma hakkının, bütün parlak laflara karşın, alınmak istenmesi. Bir kere, maden çık-

rımı, petrol çıkarımı ve dağıtımı, banka ve büro hizmetleri ve genel sağlık ve askeri işler, eğitim hizmetler/işkollarında grev yapmak, tasarının 29. maddesiyle yasaklanıyor. Dayanışma grevi, genel grev, ~~işkollarında~~ politik amaçlı grev ve haksızlıklara karşı yapılacak her türlü direniş üzerindeki yasak ağırlaştırılıyor. Böylesi grevler yasa dışı ilan ediliyor ve yasa dışı greve katılanların işten tazminatsız çıkartılması getiriliyor. Sıkıyönetim, olağanüstü hal gibi durumlarda grev yasaklama hakkı genişletiliyor. Patronlara, grevin "iyi niyet kurallarına"/veya "toplumun ^{aykırı,} zararına" olduğu gerekçesiyle grevi durdurtma için ~~mahkeme~~ mahkemeye başvurma yetkisi tanınıyor. Ve bu başvuru üzerine, mahkemelere, grevi "ihtiyati" olarak durdurma hakkı veriliyor. ~~Yk Bkx~~ Böylece, burjuvaziye ve onun devletine, grevleri durdurtmak için sonsuz olanaklar tanınmak isteniyor. Ve, bütün bunlara karşın, eğer bir sen-

dika herş eye karş ın grev yapmayı başarabilirse, o zaman da karşısına yeni ~~xxxxxx~~ yeni engeller çıkıyor: 275 sayalı yasada değişiklik yapan tasarının 42. maddesi ile, grevde geçen süre için ^{patron + işveren} ~~işverence~~ herhangi bir ücret ve sosyal ödeme ^{maktan kurtarıyor.} ~~yapılması yasaklanıyor~~, grevde geçen sürenin kıdem tazminatı hesabına da katılmaması ~~xxxxxx~~ getirilerek, işçiler ^e ~~ixixix~~ grev, nereye varacağı belli olmayan bir serüven ~~xxxxxx~~ gibi gösterilmek isteniyor. ~~Oysa~~, Böylece, işçinin üretimden ^e ~~glen~~ gücünü kullanması engellenmek istenmiş oluyor. ~~Ve~~ ~~xxxxxx~~ burjuvazinin grev korkusu tasarıya öyle ~~xxxxx~~ bir yansımış ki, ~~ountanın hazırladığı~~ ~~tasarıda~~, ~~ixixix~~ grev yerlerinde çadır kurulması, toplanılması ve grev yerine, "bu iş yerinde grev vardır" sözünden başka birşey asılması bile yasaklanmış .

Müzik: 3 (hepsi)

B -- Cuhanın sendikalar ve toplu sözleşme yasa tasarısında, bütün bunlar yetmiyormuş gibi, başka sınırlamalar da var. Sendikalar sürekli kapatılma tehdidi altında tutuluyor. Örneğin, herhangi bir yöneticisi 141-142. maddelerden hüküm giyen bir sendika ya da konfederasyon kapatılacak. Böylece, işçilerin/çıkarlarının sendikalarda savunulması sendikaların ileri görsleden, sınıf sendikası anlayışından uzak tutulmaktaki isteniyor. ~~yasak~~ bir kez daha yasaklanıyor. Sendika yöneticilerinin sayılamaları, herhangi bir siyasal partide ya da yığın örgütünde yönetici görev almaları yasaklanıyor. Böylelikle, sendikalar üzerindeki siyaset yapma yasağı ağırlaştırılıyor. Bu, ~~Extratime~~ sendikaların siyasal yaşama ağırlıklarını koymalarını engellemeye çalışan bir yasak. Böylece, işçilere siyaset yapma yasağı, bir kez de sendikalar yasası yoluyla katmerlendiriliyor. Ve bütün bunlara ek olarak, sendikalar

lar mali bakımdan da ~~đ~~ burjuva devletinin denetimi altına alınıyorlar. Kısacası, bu yasayla, ağzı var dili yok, adı var canı yok, tabelası var bırakılmak ~~üyese~~ yok sendikalar/~~xxxxkixxxx~~ isteniyor.

A --- Bu yasa tasarılarıyla, sendikaların bağımsızlığı, yani işçi sınıfı dışındaki tüm öteki sınıflardan ve onların kuruluşlarından bağımsızlığı kaldırılmak isteniyor. Sendikalar, burjuva devletinin bir kuruluşu durumuna~~xxxxx~~ sokuluyor. Güdümlü sendikalar oluşturulmak isteniyor. Bu yasa tasarılarıyla, sınıf örgütü olarak sendikalar yok edilmek isteniyor. İşçi sınıfının çıkarlarını savunan sendikaların ortaya çıkmasını engellemek için herşey yapılıyor, Sendikalar, burjuvazinin çıkartlarını koruyan örgütler durumuna ~~denetimi ve güdümü altına~~ sokulmak isteniyor. Bu yasa ile, sendikaların, ~~kix~~ yığın örgütü olma nitelikleri ortadan kaldırılmak

isteniyor. Sendikaların en geniş işçi yığınlarını bir araya getiren örgütler ~~olmaları~~ engellenmek isteniyor. Örgütlenmeye getirilen güçlü^{le}lerle, geniş işçi yığınlarının ~~güçlü~~ sendikaların ~~çık~~ çatısı altında ^{toplanıp} ~~hak savaşımı~~ vermeleri engellenmek isteniyor. Bu yasa tasarıları ile, sendikaların demokratik bir şekilde işlemelerine de en ufak bir olanak tanınmıyor. Sendikal demokrasiye hiç bir şekilde yer verilmiyor. Sendikalar, ~~z~~ burjuvazinin güdümündeki çıkarıcının bir avuç/~~kit~~ ~~elinde~~ eline bırakılıyor.

Ancak, bu yasa tasarısı, bu şekliyle, kağıt üzerinde kalmaya mahkum bir yasaklar listesinden başka birşey değildir. İşçi sınıfının hak alma savaşımını yasaklarla engellemek mümkün değildir. Tarih bunun örnek-

leriyle dolu. Bu tasarıları hazırlatanlar, Türkiye işçi sınıfının, en azından 1947'lerden bu yana uzanan, ~~15x16xHazarım~~ DİSK'le, sınıf sendikacılığı hareketiyle en yüksek yerlerine ulaşan sendikal geleneklerini yıkabileceklerini sanıyorlar. İşçileri sendikalardan soğutabileceklerini sanıyorlar. Yanılıyorlar. Çünkü, insanı ekmeginden soğutmak mümkün değildir.

Bu sendikal yasa tasarıları, ne sınıf sendikacılığı anlayışına, hatta ne de uzlaşmacı sendikacılığa yaşam hakkı tanımıyor. Meydanı sadece kuklalara bırakmak istiyor. Bu koşullarda, işçiye hizmet etmeye niyeti olan, her anlayıştan sendikacı, bu tasarılarla karşı çıkacaktır. Tek tek karşı çıkmak yetmeyeceğine göre, birlikte karşı çıkmak zorunludur. Bu birlikte karşı çıkış ise, 274-275 sayılı yasalara, 12 Eylül

1980'den bu yana getirilen ~~xxxx~~ kısıtlamalar/ⁱⁿ~~kxx~~ kaldırılmasını iste-
yerek , bu yasa tasarısına da, cuntanın böyle yasaları işçilere dayat-
masına da karşı 1 çıkarak olur. Bu yasa tasarılarıyla ~~hiçbirşeykiler~~
~~mxix~~ işçiden yana olan hiç kimse uzlaşamaz. Kimin işçiden yana olup
kimin ~~ikixyüzünlük~~ olmadığı, bu yasalara karşı ~~ttutmdan~~^u belli olacaktır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP'nin SESİ
Bizim Radyo

İç haberler

18.2.1983 Cuma
Hazırl: Nec./ Vural

--- İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığınca 24 Ocak'ta kapatılan "Cumhuriyet" gazetesinin yeniden yayınlanmasına izin verildi. Aynı tarihte "Cumhuriyet" gazetesıyla birlikte kapatılan "Milli Gazete"nin hala kapalı tutulduğu bildiriliyor.

"Cumhuriyet" gaztesi yöneticileri, gaztenin ^e üç haftadan fazla yayınının bir süre kapatılarak ~~yayınlanmaması~~ yasaklanmasının büyük mali ve ekonomik kayıplara yol açtığını, bu nedenle gazetenin 30 lira yerine 40 liradan satılacağını belirttiler. Bazı teknik nedenlerden ötürü "Cumhuriyet" gaztesinin ancak yarın yayınlanabileceğini açıkladılar.

Öte yandan "Cumhuriyet" gazetesini sahibi ve başyazarı Nadir Nadi ile gazetenin yazışmaları Genel müdürü Okay Gönensin hakkında

(aclaran ->

suruşturma ise sürdürülüyor. Bilindiği gibi, Nadir Nadi ve Okay Gönensin hakkında 6 yıla varan hapis cezası ^{isteniyor} ~~istemiyle bir dava açılması amacıyla soruşturma açılmıştı.~~

Bu arada, Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Oktay Akbal hakkında bir yazısından dolayı verilen 3 aylık hapis cezası ~~harta~~ harta başında kesinleşmişti.

Askersel diktatörlük, bir yandan Cumhuriyet gazetesini 24 gün kapalı tutarak ekonomik ve mali bakımdan çökertmeyi, diğer yandan Cumhuriyet gazetesinin sorumlularını ve yazarlarını mahkemelerde süründürmek, kimilerini hapse atarak yıldırmaı amaçladığını bir kez daha ortaya ~~koydu,~~ koymuş bulunuyor.

-- Cuntanın maliye bakanı Kafaoglu "Türkiye'de ilk kurtarılacak olan bankalardır" dedi. İstanbul'da dün sanayicilerle bir toplantı yapan Kafaoglu, bankaların kârlı durumda olmadıklarını ileri sürerek özetle şöyle dedi: "İyi-kötü bir bankacılığımız var. Bankaları himaye etmek zorundayız. Bankalarımızı rasyonel hale ve kârlı duruma getirmek zorundayız. Bugün Türkiye'de ilk kurtarılacak olanlar bankalardır."

Öte yandan Çalışma bakanı Turan Esener, ^hhızla artan işsizliğin Türkiye'nin en önemli sorunlarından olduğunu söyledi. Esener, iktisatçıların haftası nedeniyle İstanbul İktisat Fakültesi mezunları cemiyetine düzenlenenen bir toplantıda, halkın geniş bir kesiminin satınalma gücünün azaldığını, bazı işkollarında durgunluk oluştuğunu, ihracatın da tam kapasiteye ulaşamadığını açıkladı. Batı'daki gelişmiş ülkelerde sürüp giden ekonomik krizin Türkiye'yi çok daha kötü

4

etkilediğini söyleyen çalışma Bakanı Esener "1981'de yüzde 16,7 olan işgücü fazlalığı oranı, 1982 yılında yüzde 18,9'a yükselmiş bulunuyor"dedi.

Esener'in verdiği oranlara göre Türkiye'deki açık ve gizli işsiz sayısı geçen yıl sonunda 9 milyona yükselmiş oluyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

--- Ege'de 200 binden fazla tütün ekicisi bu yıl en az 425 liralık başfiyat ilan edilmesini beklerken, cuntanın gümrük ve tekell bakanı Ali Bozer, dün Ege ekici tütün piyasasını 335 liralık başfiyatla açtı. Bakan Bozer, devlet olanaklarının daha yüksek bir başfiyata elvermediğini ileri sürerek "belirlediğimiz fiyat gerçekçi ve makul bir fiyattır" dedi.

Tüccar ise, Tekelin ilan ettiği başfiyatın üzerinde 200 liraya kadar fazla ödeme yaparak kaliteli tütünü alabileceğini açıkladı. Öte yandan tüccarın, Ege tütün piyasası açılmadan önce, 600 lira civarında başfiyat vadederek, üreticinin 60 bin ton tütününü kattığı bildiriliyor. Cunta hükümetinin bu yıl da düşük bir başfiyat belirlemesi, herşeyden önce vurguncu tüccarın işine yarıyor.

Ziraat Mühendisleri Odası, hükümetin ilan ettiği 335 liralık başfiyatı yetersiz buldu ve "bu fiyat malliyetin çok altındadır.

6

Küçük ve orta üreticiyi perişan edecektir" diye açıklama yaptı. Ziraat Mühendisleri Odası, Ege tütününü için baş fiyatın en az 425 lira olması gerektiğini belirtti.

Ege'deki buyuk tütün rekoltesi'nin 135 bin ton civarında olduğu, üreticinin zararına olan başfiyat politikası nedeniyle son yıllarda tütün üretiminde sürekli bir azalma gözleendiği belirtiliyor. Bilindiği bundan iki yıl önce Ege'de 200 bin tondan fazla tütün üretiliyordu.

47

-- Cuntanın hazırlattığı Siyasi Partiler yasa tasarısının Danışma Meclisinde görüşülmesine bugün de devam ediliyor.

Danışma Meclisinde cunta tarafından hazırlatılan Siyasi Partiler yasa tasarısının maddeleri üzerindeki görüşmelerin dünkü oturumunda, tasarının 1.maddesi olan ve yasanın amacını belirleyen madde ~~kabul edilmiştir~~ verilen değişiklik önergelerine rağmen kabul edildi. ~~Kararın başlığına tasarıya ilişkin maddelerin~~ Değişiklik Önergesi veren Mardin üyesi Beşir Hamitoğulları, önergesinde "Partilerin demokrasiyi üreten ve yaşatan temel örgütler olarak nitelenmesi "gerektiğini savundu ve yasada bunun yer almasını istedi. Ancak Hamitoğullarının önergesi, söz alan bazı

8

üyelerin "bu tür deyimlerin yasalarda yer almaması" gerekçeleriyle reddedildi. Cuntanın hazırlattığı siyasi partiler yasa tasarısının "Kapsam" başlığını taşıyan ikinci maddesi ise, verilen değişiklik önergelerinin doğrultusunda komisyona iade edilerek, yeniden hazırlanması kararlaştırıldı.

Danışma Meclisindeki cuntanın siyasi partiler yasa tasarısının görüşülmesine bugün de devam ~~edilecek~~ ediliyor.

- Yüksek Öğretim Kurumu Başkanı Doğramacı ve 27 Üniversite Rektörünün katıldığı "Rektörler Konseyi" toplantısı İstanbul'da başladı. Toplantıdan önce bir açıklama yapan, Yüksek Öğretim Kurumu Başkanı Doğramacı, Konseyin toplantısında, vakıfların üniversite kurabilmesinin de ele alınacağını belirterek ~~söyle~~ ~~dedi~~ "Dünyanın birçok yerinde hayırseverler üniversite kurabiliyor. Birkaç milyarı böyle bir kuruma ayıran hayırsever çıkarsa, ve Yüksek Öğretim Kurumu da ~~bu~~ böyle bir yatırımın yararlı olduğu kanısına varırsa, neden böyle bir girişim önlensin", ~~bu~~ dedi. Cuntanın ~~bu~~ yüksek öğretim kurumlarının başına atadığı Doğramacı, vakıfların üniversite kurabilmesine anayasanın olanak

70

sağladığını da sözlerine ekledi.

Öte yandan, Yüksek Öğrenim Kurumu yasasının yürürlüğe girmesinden sonra, çok sayıda bilim adamının yabancı üniversitelerde iş bulmak için girişimlerde bulunduğu ve bu sayının giderek arttığı bildiriliyor. Yüksek Öğrenim çevreleri tarafından ~~ayrıklardan~~ yapılan açıklamalara göre, Batı ülkelerindeki üniversitelerde işsizliğin yaygın olması nedeniyle, yurtdışında çalışmak için girişimde bulunan bilim adamlarının, daha çok Orta Doğu, Afrika ve Uzak Doğu'daki üniversitelere müracaat ettikleri ~~ve~~ belirtiliyor.

-- Cuntanın Petrol ~~ka~~ yasasında değişiklik yaparak, yabancı kuruluşların Türkiye'de petrol arama olanaklarının genişletilmesinden sonra birkaç bölgedeki petrol arama çalışmaları konusunda yabancı petrol şirketleriyle anlaşmalar yapıldı. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürü Kafescioğlu'nun yaptığı açıklamaya göre, bir İngiliz petrol şirketi ile Türkiye petrolleri Anonim Ortaklığı arasında Ankara'da bir anlaşma imzalandı. İngiliz Petrol şirketine Doğu Anadolu'nun 4 petrol bölgesinde arama izni verildi. Kafescioğlu'nun açıklamasına göre, ayrıca Kanada ve Amerikan petrol şirketleriyle de ~~ka~~ benzer anlaşmalar parafe edildi. Buna göre Kanada petrol şirketine Saros körfezinde, Amerikan

12

petrol sirketine de Orta ve Batı Karadeniz petrol arama olanak-
ları sağlandı.

Yeni yapılan bu anlaşmalarla Türkiye'deki petrol bölgelerinin
yabancıların eline geçmesi yönünde önemli bir gelişme olduğu
gözlemciler tarafından belirtiliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-- Ankara'daki resmi görüşmelerini tamamlayan Irak Başbakanı
1.yardımcısı Taha Yasin Ramazan,düzenlediği basın toplantısında
"İran-Irak savaşının devam etmesini Amerika Birleşik Devletle-
rinin teşvik ettiğini" söyledi. 2 gündür Türkiye'de ~~xxxxxx görüşmeler~~
~~xx~~ bulunan Irak Başbakan 1.yardımcısı Taha Yasin Ramazan ile
Başbakan Ulusu arasındaki resmi görüşmeler dün bitti.Irak ile
Türkiye arasında petrol boru hattının kapasitesinin genişletil-
mesi ve likit sıvı gaz boru hattı anlaşmasının da yapıldı görüşme-
lerden sonra,Irak başbakanoyardımcısı ~~xx~~ bir basın toplantısı
düzenledi.Basın toplantısında İran-Irak savaşına da değinen
Taha Yasin Ramazan" İran-Irak savaşının devam etmesini Amerika

14

Birleşik Devletlerinin teşvik ettiğini " belirtti.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DIŞ HABERLER

-- Sosyalist ülkeler, Viyana görüşmelerinde yeni somut önerilerde bulundular: Viyana'da sürmekte olan Orta Avrupa Karşılıklı Silahlı Kuvvetleri ve Silahları Azaltma görüşmelerinde, sosyalist ülkeler yeni bir somut öneriler listesini kapitalist ülkelere verdiler. Bu ~~xx~~ yeni girişimle, sosyalist ülkeler, Prag Deklarasyonunun ~~xxxxxx~~ çerçevesinde, Orta 1983 yılında bir ilk adım olarak SB ve ABD'nin/Avrupa'daki ordularının ve silahlarının bir kısmını geri çekmelerini, Varşova Antlaşması ve NATO'nun Orta Avrupa'daki birliklerinin ~~900~~ karşılıklı olarak 900 binle sınırlandırılması için bir anlaşma yapılmasını, ABD ve SB'nin bölgeden ya varmalarından asker çekme konusunda ~~anlaşma~~ anlaşmalarından sonra, bu konuda bir anlaşma imzalanıncaya kadar, görüşmelere katılan tüm ülkelerin ~~asker~~ ^{asker} ~~ordu~~ sayısı ve silahlarının dondurulmasını öneriyorlar.

Önlemenin,
 -- Gromiko, nükleer bir savaşın/ ~~enleminin~~, bütün ~~nükleer~~ devlet
ve halkların başta gelen ortak görevi olduğunu ^{belirtti} ~~söyledi~~: SB Dışişleri
 bakanı Andrei Gromiko, ~~Moskova~~ ^{Moskova'da bulunan} 'ya resmi bir ziyaret/ ~~yapmakta olan~~
 Fransız dışişleri bakanı Şeson'un onuruna verilen yemekte yaptığı ko-
 nuşmada, uluslararası ilişkilerde yumuşama ve işbirliğine dönülmesi
 için ivedi adımlar atılması gerektiğini bildirdi. SB dışişleri bakanı,
 konuşmasında, Avrupa ve tüm dünyanın yeni bir silahlanma dalgası altın-
 da kalmasını engellemek gerektiğini, oluşmuş olan silah dağının daha
 da büyümesine izin vermemek gerektiğini belirtti. Bu ~~anlaşım~~ ^{görüşme} açısından,
 1983 yılının pek çok açıdan belirleyici olduğunu hatırlattı. Avrupa'da
 ve tüm dünyada olayların gelişmesinin, büyük ölçüde, Avrupa'da nükleer
 silahların sınırlandırılması ve stratejik silahlar konusunda yapılmak-
~~ta~~

ta olan görüşmelerin gidiş ine bağlı olduğunun altını çizdi. Gromiko, ^{görüşmelerden} ~~buradan~~ çıkacak sonucun, bütün ülkeleri ve halkları, özellikle de Avrupa ~~mak~~ ülke ve halklarını ~~yakından etkileyeceğini~~ yakından il-
glendirdiğini söyledi, hiçbir devletin, hiçbir hükümetin , dünyanın
yazgısı konusunda ^{ktan} ~~ve~~ sorumluluğundan ~~y~~ kaçamayacağını açıkladı.

-- ABD'nin nükleer denemeleri yasaklayan bir anlaşma imzalamayı reddet-
mesi kanandı: Cenevre'de ~~xxxx~~ oturumlarını sürdüren BM Silahsızlanma
Komisyonunda, SB Temsilcisi, ~~xxxxi~~ ABD'nin bu tutumunun, BM'lerde
bu doğrultuda bir karar alan 124 devlet^uin büyük çoğunluğunda da, SB'de
olduğu gibi derin kaygı uyandırdığını ~~xxxxxxxxxxxx~~ bildirdi. BM, nükleer
denemelerin yasaklanmasını en birincil bir sorun olarak görürken, ABD
yönetiminin, bunun "uzun erimli, ancak uzun bir sürede ~~bir~~ çözülecek
bir sorun" olarak gördüğünü açıkladığını hatırlattı.

-- SB'nin kimyasal silah kullandığı iddialarının bir yalan olduğu
BM belgelerine geçti: SB, BM'e verdiği ve BM belgesi olarak yayınlanan
bir raporda, ABD'nin, SB'nin Afganistan ve Güney Doğu Asya'da kimya-
sal silahlar kullandığı iddiasının korkunç bir uydurma^{ca} ve provokasyon
olduğunu açıkladı. Sovyet uzmanlarınca hazırlanan raporda, ABD'ninⁿⁱⁿ ~~in~~ ~~in~~
iddialarına hiç bir kanıt gösteremediği belirtiliyor. Bu karalama
kampanyasının, ABD'nin kimyasal silahları arttırmasını haklı göstermek
ve kimyasal silahlar konusundaki dikkatleri başka yöne çekmek amacıyla
yürütüldüğü açıklanıyor. ABD'nin yıllarca Viyetnam ve öteki Hindeçini
ölkelerinde kimyasal silah kullanmış olduğu gerçeği hatırlatılıyor.

-- Amerika, Libya kıyılarında provokasyonlarına devam ediyor: Libya
Haber ajansı Yana, aralarında nükleer uçak gemisi Nimitz'in de bulun-
duğu Amerikan 6.filosuna bağlı ~~s~~savaş gemilerinin Libya kıyıları ya-
kınında operasyonlar yaptıklarını bildirdi.

--

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-- Salvador Ulusal Kurtuluş güçleri başarılı eylemlerini sürdürüyor: Farabundo Marti cephesine ^{bağlı} ~~ait~~ ulusal kurtuluş güçlerinin, içinde ~~garnizonunun~~ önemli bir garnizonunun bulunduğu Suhitoto kentini kuşattıkları, kente 3 koldan saldırıya geçtikleri ve dış mahalleleri ele geçirdikleri bildiriliyor. Ayrıca, Farabundo Marti ulusal kurtuluş güçleri, bu kenti başkent San Salvador'a bağlayan yolun da 40 km. sini kontrolleri altında tutuyorlar. Öte yandan, ~~xxx~~ geçtiğimiz hafta, Farabundo Marti güçleri, hükümete ait 5 üssü ele geçirdiler.

~~Öte yandan~~, Kosta Rika Komünist Partisi de bir bildiri yayınlayarak, Salvador halkının haklı savaşını desteklediğini bildirdi, ABD'inin Salvador rejimine yaptığı yardımları durdurmasını ve Salvador'un iç işlerine karışmaktan vazgeçmesini istedi.

--- İtalya'da, Zanussi elektrik tekeline ^{bin} 29 işçi ve memur, geçtiğimiz perşembe günü, patronun planlı bir şekilde işçi çıkartmasını protesto etmek için 4 saatlik bir grev yaptılar.

--- "Portekiz'de nükleer silahlara hayır" hareketi, Amerikan nükleer denizaltısı Henri Kley'in Portekiz sularına girerek ülke güvenliğini ciddi bir şekilde tehlikeye soktuğunu bildirdi. Aynı örgüt, kamuoyunu, nükleer silahların Portekiz toprakları üzerinde konumlandırılma-
sına ⁱⁿ, depolanmasına ⁱⁿ ve nakıl edilmesine ⁱⁿ ~~karşı~~ kesinlikle yasaklanması için savaşımlı güçlendirmeye çağırdı.

--- Portekiz Komünist Partisi, Karl Marks Yılı dolayısıyla yayınladığı bir MK kararında, Portekiz Komünist Partisinin eylemde ve amaçta,

9

Marks'ın idelerine ve mirasına ayrılmaz bir şekilde bağlı olduğunu hatırlattı. PKP'nin, ~~Marx~~ Karl Mark³Yılı dolayısıyla çeşitli toplantılar ve ~~kolektif~~ kollekyumlar[?] düzenleyeceği bildiriliyor.

Ote yandan, Yeni Zelanda Sosyalist Birlik Partisi yönetimi de, Karl Marks yılı dolayısıyla 1983~~Marx~~ yılı boyunca seminerler düzenleyeceğini ve çeşitli yayınlar yapılacağını açıkladı.

-- ABD'de, kapatılma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan Lakavana çelik fabrikasında örgütlü sendikalı işçiler adına konuşan bir temsilci, "Başkan Regan yeni nükleer roketlerle uğraşacağına, halkın dertleri güçlükleriyle ~~ix~~ uğraşsın" dedi, herkese yeterince yiyecek maddesi ve herkese iş bulunmasını istedi.

"TKP'nin Sesi"

Günün yorumu:

YA SİZ NE DÜŞÜNÜYÖSÜNÜZ ?

Cuntanın göstermelik demokrasisinin yasaları, yine göstermelik bir cunta meclisi olan Danışma meclisinde görüşülüyor. Bir yandan da Marttan sonra ortaya çıkacağı söylenen siyasi partilerin sahipleri belli olmaya başlıyor. İsimler gazete sayfalarında, dedikodu sütunlarında, manşetlerde geziniyor. Zoru görünce, şapkayı başına geçirip ortalıktan çekilen Demirel, ufaktan üfaktan ses veriyor. ~~Onun yamağı~~ Turgut Özal siyaset için perhize giriyor. Daha başkaları "şöyle mi yapsak böyle mi yapsak" diye sağa sola koşturuyor. Cunta da zoru elden bırakmadan, benim dediğimden başkası olmaz "havasını sürdürüyor.

Tozdan dumandan ortalık görünmüyor. Ama bu gürültünün arkasında işbirlikçilerin tekalcilerin büyük burjuvaların toprak ağalarının tepiştiklerini anlamak zor değil. Hepsi de, cuntanın amayasına ~~boyun eğmiş~~, gerdan kırmış, sevinçten şakır şakır oynamış bu parabalaları şimdi, senin parti, benim parti, senin adamın benim adamım diye dalaşıyorlar. Bu arada birbirlerinin kirli çamaşırlarını ortaya döküyorlar. Siyasal partileri yalnız ve yalnız büyük sermaye çevrelerinin kurabileceği, eğer kurulmayış mediselerinin başarabilirse seçimlerde barajlarda takılacağı ortaya çıktı. Cuntanın göstermelik demokrasisi bu kadarını kaldırıyor. İşte bu nedenle de kurulacak partile

rin programları düşünceleri üzerinde gitmiyor tartışmalar. Danış-
 ma meclisinin üyeleri, partilere devlet ~~mi~~ ^{mi kurenun} yardım etsin yoksa doğ-
 rudan holdingler mi kursun diye tartışıp duruyorlar. Ne olacak?
 Kurulacak partilerin yalnız ve yalnızca parababalarının, cuntanın
 borusunu çalacakları, buna zorunlu tutulacakları ortadayken bu ne
 tartışması? Eninde sonunda kesenin ağzını açıp partiyi kuran hol-
 dingler ~~ona~~ ^{almanın, hem de fanteziyle geri alınmanın,} bir güzel geri alıp ~~partiyi vurmanın~~ ^{götürdüğü parayı} yolunu bilmez mi
 sanki.

Cuntanın demokrasicilik gösterisi böyle sürüyor. Bir yand ~~yand~~
^{yandarı da} baskı zorbalık hiç eksilmeden dahası artarak sürüyor. Üç hafta ka-

palı tutulan cumhuriyet gazetesi yıkımın eşğine getirildi. Büyük mali zorluk içine düşürüldü. Milli gazete hala kapalı. Yazarlar sekizer yıl hapse mahkum ediliyor. Üniversiteler hallaç pamuğu gibi atılıp ilerici öğretim üyesi avına çıkılıyor. Yirmi yıl önce sinin "görülen lüzum üzerine" satırı alabildiğine işliyor. Gazeteler ürkek titrek bile olsa birşey yazamaz oldular. Sansür en katısından uygulanıyor. İşte böyle bir ortamda siyasal partiler yasası üzerine tartışma sürüyor.

Cumhurlar, AP başkanı, ^{parşabek} tür tür, sıra sıra holdingler ^{bu} sürüp giden tartışma da, kavga da ^{en başta} sizin oylarınız içindir. ^{arasında} geçmişte Adalet partisine oy veren emekçi yurttaşlar. Ama size hiç fikrinizi soruyorlar mı?